

λεπτά, — ἔκαμεν ἔνα ρομαντικὸν περίπατον μέχρι τῆς ἀκρας τοῦ λιμένος, διὰ νὰ θυμάσῃ τὸ ὡραῖον θέαμα, καὶ ἐπέστρεψε μόνος, νυκτερινὸς πλέον ἀλλὰ βραδυπορῶν, φεμβρός, ἐνθυμούμενος τὰς εὐτυχεῖς παννυχίδας τῆς νεότητος καὶ μὴ αἰσθανόμενος ὅρεξιν πρὸς ὑπονομήν. Ἡτο ή ἐπίδρασις τῆς ἀνοίξεως ἐπὶ στήθους, τὸ ὄποιον εἶχε παρακμάσει. "Οταν εἴδεν ἐρχόμενον κατ' ἐπάνω του τὸ μακρὺ καὶ ἀγνωστὸν ἐπανωφόριον, τὰ ἔγραισθη καὶ μηχανικῶς ἔφερε τὴν χειρα πρὸς τὸ πλευρόν, ὅπου τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο πάντοτε ἐν φεύγοντι. Δὲν εἶχεν ἀδικονάρχεντος καὶ πρὸς ἐπίμετρον πολιτεύμενος, εἰς κάθε τόπον ἐδικαιοῦτο νὰ φοβήσται ἐνεδρεύοντα τὸν δολοφόνον. 'Αλλ' ἂμ' ανεγνώρισε τὸν γέρω Στέφανον, τὸν φόρον του διεδέχθη ἐκπληξίς πολὺ μεγαλητέρα.

«Μπά ! μπά ! σιάρ Γιακουμάκη ! Καὶ πως γιαμὰ τέτοιαν ὥρα ἐδώθες ;»

Καὶ αἰφνιδίως τὸν ἐδηξεν ἀνήσυχος σκέψις. Μὴν ηὐτοκτόνησεν ἡ Μαργαρίτα του καὶ ἤρχετο, ἐν τῇ παραφορᾷ ἐκείνῃ τῇ νυκτερινῇ, νὰ του παραπονεθῇ διὰ τὸν θάνατον; Εἰμεθα συγχάκις ὑπερβολικοὶ ὅταν μαντεύωμεν τίποτε κακὸν ἀμυδρῶς. 'Αλλ' ὁ Γιακουμάκης σταθεὶς ἐμπρὸς τὸν ἔκηγαγε τῆς πλάνης εὐθύς, ἀποτόμως, μὲ λίγα λόγια καὶ δεμένα :

«Ο γιούς σου μοῦ ἔκλεψε τὴ γκόνα μου. Νὰ τόρα, δὲν εἴνε λίγη ὥρα ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν πόρτα μου. Ποῦθ' ἐτραβήξανε, δὲν ήξερω. Τοῦ λόγου σου σὸν πατέρας ποῦ είσαι, καὶ κάτι θὰ ὑποπτεύεσαι, ζητάω νὰ με βοηθήσῃς. Θέλω τὴ γκόνα μου ἀπόψε, νὰ την πάρω στὸ σπίτι, νὰ γυρίση, Κόντε μου, πρὶν τὸ μάθῃ ὁ κόσμος καὶ χαθῇ ἡ πόληψί μου. "Τσερα βλέπουμε τὶ θέπογείνη;

Ο Τοκαδέλος ἐξεπλάγη, ἡ τούλαχιστον προσεποιήθη μεγάλην ἐκπληξίν. 'Εστάθη στιγμάς τινας ἀφωνος καὶ ἐθώπευσε μὲ τὰς δύο χειρας τὰς φαρούτας του χωρὶς δὲ νάποβάλῃ ὅλωσδιόλου τὸ θεατρικὸν του ὑφος, ἀπήντησε :

«Γιακουμάκη, τ' εἴνε τοῦτα ποῦ ἀκούω ! . . . 'Απὸ κείνο ποῦ μπορῶ καὶ ξέρω κ' ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω. "Ελα καὶ κάτι ὑποθέτω. "Ελα γλήγορα, νὰ μὴ χάνουμε καρό.

Εἰσῆλθον καὶ οἱ δύο εἰς τὸ προαύλιον. Τὰ κατόπιν ἦσαν ἐνέργεια καὶ κίνησις πυρετώδες. 'Αρυπνίσθη ὁ Ματθαῖος καὶ διετάχθη «νὰ ζέξῃ εἰς τὸ μινοῦτο τὸ καροντοῖνο». "Εως οὐ δὲ ἀναβῆ μίαν στιγμὴν ὁ Τοκαδέλος νὰ πληροφορήσῃ περὶ τῶν συμβαίνοντων τὴν Κοντέσσαν, διὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσῃ τυχόν, ὁ καλὸς ἵπποκόμος, μολονότι κατὰ τὴν παλαιάν του συνήθειαν ἐμουρμούρισεν ὀλίγον, εἶχεν ἑτοιμάσει πρὸς ἀναχώρησιν τὸ ἀμάξιον, ἐπὶ τοῦ ὄποιον ἀνῆλθον ὁ Στέφας καὶ ὁ Τοκαδέλος.

«Τσὴ Βαρές, γλήγορα ὅσῳ μπορεῖς !»

Καθ' ὁδὸν ὁ Τοκαδέλος ἐπεξήγησε πρὸς τὸν Γιακουμάκην τὴν ἐνέργειάν του καὶ τῷ σκεπτικῶσε τὰς ἐλπίδας του. Εἶχε μάθει κατὰ σύμπτωσιν ὅτι ὁ Τόνης του ἐσυμφωνοῦσε μίαν ἀμαζανὸν ἀνθρώπου ἰδιοῦ του νὰ τον φέρῃ ἀπόψε εἰς Βαρές. Τὴν ἀσήμαντον ταύτην λεπτομέρειαν, πρὸς τὴν ὄποιαν ἐλαχίστην ἔδωκε τότε προσοχήν, συνέδεσεν ἀμέσως μὲ τὸ περιστατικόν, τὸ ὄποιον κατήγγελλεν ὁ Στέφας. Εἰς

Βαρές, τοποθεσίαν ἐξοχικήν, ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς πόλεως, ὑπῆρχε τὸ κτῆμα κυρίου τινός, πολὺ φίλου του Τόνη, μετὰ τοῦ ὄποιου αὐτὰς τὰς ἡμέρας τὸν ἔβλεπε πολὺ συγγά. Τὸ κτῆμα αὐτὸ δὲν ἐκατοικεῖτο· διότι οἰκογένειαν μὲν δὲν εἶχεν ὁ ἴδιοκτήτης, μόνον δὲ τοὺς μῆνας τῆς ἐργασίας, τοῦ τρύγου, ἐγκατέλειπε καὶ αὐτὸς τὴν οἰκίαν τῆς πόλεως. 'Εκεὶ ἀφεύκτως θὰ ὠδήγηε ὁ Τόνης τὴν Μαργαρίταν. Ἡτο κατάλληλον καὶ ἀσφαλές τὸ καταρρύγον. "Οταν αὔριον εὐθύς θὰ ἐπαρουσιάζετο νάπατηση τὴν χειρά της καὶ τὴν προϊκά της, ποῖος θὰ ἐδύνατο πλέον νά τῷ προσβάλῃ ἀντίστασιν; . . . Καὶ τὸ ἀμάξιον ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῶν 'Υψωμάτων καὶ ὁ Γιακουμάκης, φωτισμένος πλέον περὶ τῶν συμβαίνοντων, διηγεῖτο μὲ συγκεκομμένας φράσεις τὰ ποινά του συμβάντα:

«Τί θὰ πῆ ὁ κόσμος τόρα! τί θὰ πῆ!»

διότι τί θὰ ἐλεγεν αὐτὸς διὰ τὴν ἀπείθειαν καὶ τὸ θράσος τῆς ἐγγονῆς του, πρὸς στιγμὴν τὸ ἐλησμόνει, ὅπως τόρα τὸ ἐλησμόνει καὶ ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος Τοκαδέλος.

«Καλὲ τ' εἰν' ἐκεὶ κάτου;» ηρώτησεν ὁ τελευταῖος ούτος, πρωτος διακρίνας μακράν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς λευκαζούσης ὁδοῦ, μελανόν τινα καὶ ἀσταθῆ ὅγκον.

Ο Ματθαῖος συνεκέντρωσε τὸ ἀέτειον βλέμμα του, ἀλλὰ μετ' ἀρκετὴν ὥραν ἡμιπόρεσε νάποκριθῆ μὲ κάποιαν πεποιθήσιν :

«Ναίσκε . . . εἴνε μία καρότσα. . . κάτι θάπαθε καὶ στέκεται ἐδεκεῖ».

Καὶ βρυμηδόν ἐφ' ὅσον ἐπροχώρουν :

«Ε, ἔντηνε ! . . . Είνε πεζεμένοι οἱ ἀνθρώποι καὶ πολεμήσεν νάν τη φτειάσουν.

— Οι δικοι μας θὲ νάναι!» ἀνέκραξεν ὁ Τοκαδέλος. «Βλέπω καὶ μία γυναίκα μὲ τὰ μαῦρα».

Ο Γιακουμάκης, ὁ ὄποιος δὲν ἔβλεπε καλὰ ὅσον οἱ δύο ἄλλοι, περιωρίσθη νὰ αἰσθανθῇ ἐνα παλαιὸν ἀνησύχου γαρδες. Τί καλὰ ἄν τους εῦρισκεν ἔτσι στὸ δρόμο! . . . 'Αλλ' ὅταν ἐπλησίασαν εἰς καλὴν ἀπόστασιν, ὁ Τοκαδέλος τὸν ἐβεβαίωσεν :

«Ο Τόνης, μάτια μου, ὁ Τόνης».

[*"Επεται συνέχεια"*] **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ**

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΟΦΙΣ ΚΟΝΑΚΟΥΣΙ

Ταξιδεύωται ἀνερευνῶντες ἀπόκρυφα μέρη τῆς Γουϊάνης ἀπήντησαν ἐσχάτως περιέργων καὶ τερατῶδες ἐρπετῶν ἐντελῶς ἀγνωστῶν εἰς τοὺς συνοδεύοντας αὐτοὺς ιθυγενεῖς.

«Αἱ σφαῖραι», γράφουσι, δὲν ἡδυγήθησαν νὰ καταβάλωσι τὸν γιγάντειον τοῦτον ἔργον, ὅστις ἐσηγράφεισθη εἰς λαδύρινθον λίθων ἀπροσπελάστων, «συγκινῶν τὰς στιλεσύσας καὶ χρυσιζόμενας ἐρυθρὰς φολίδας τοῦ δέρματος του».

Κατὰ τὰς διηγήσεις των ὁ πελώριος οὔτες ὅσιες, ὅλως διάφορος Βάτα τοῦ μιγάδος, εἴναι ὁ περίφημος κατὰ τὸ κοινὸν ἔνομα Κονακούσι, ὅστις περιεγράψῃ ἀλλοτε ὑπὸ τοῦ φυσιοδίφου Πιωνάθαν Φραγκλίνου, κατέστη

δὲ σπάνιος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τῆς διαμονῆς του. Ἐν τῇ φύσει δὲν ὑπάρχει ἵσως τέρας ἀποτροπαιότερον τοῦ Κονακοῦσι, τοῦ ἀπολύτου τούτου κυριάρχου τῶν ἀδιεξόδων δασῶν καὶ τῶν μιασμογόνων ἐλῶν τῆς Νοτίου Αμερικῆς. "Ανθρωποι καὶ θηρία ἀποφεύγουσι τὴν ἀποτρόπαιον μορφήν του, ητις ἀπολιθιστὸς θύμα αὐτοῦ, τὰς σπίρας του, αἵτινες συνθλῶσι τοῦτο, τὸν ὁδόντα του, ὅστις τὸ φονεύει, τὸ στόμα του, ὅπερ τὸ καταπίνει.

Οἱ φύις αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθῆς λυμεὼν τῶν γωρῶν ἐκείνων. "Οταν περιέρχεται ἀνὴρ μέσον τῶν περιπλοκάδων τῶν δασῶν ἢ ὑψοῖς τὴν φαντασικήν του κεφαλὴν ὑπεράνω τῶν καλλιάρων, ὀλόκληρος ἡ φύσις καταλαμβάνεται ὑπὸ φρίκης. Πάντα σιωπᾶσι, τρέμουσι, κρύπτονται. Βροτίζεται διὰ τοῦ τρόμου ὃν ἐνσπείρει, διὰ τῆς βρελυγμάτως, ἣν ἐμπνέει.

Τὸν Κονακοῦσι διακρίνει ἡ ἔξτης περίεργος καὶ τρομερὴ ἴδιότητος. "Οταν ὅργιζεται, παρατηρεῖ ὁ Φραγκλίνος, ἀπατεῖ καὶ φοιλίδες ἀνεγείρονται ἐπὶ τοῦ ἀσπαίροντος σώματός του ὡς τὰ πτερόν τῷρισμένου ἀλέκτορος. Αἱ δὲ φοιλίδες αὐτοῦ εἶναι εὔκινητάταται καὶ ὥραιάταται. Ἐν τῷ ζωϊκῷ κόσμῳ οὐδὲν ἄλλο ζῶν ἔχει λαμπρότερον ὅπλισμόν. Ἐν αὐτῷ μετ' ἄξιοθαυμάστου συμμετρίας συμμίγνυνται, διαδέχονται καλληλα, συγχωνεύονται, ὡγριῶσιν, ἐπαναρράγονται τὰ ὥραιότερα χρονικά. Μεθ' ἀρμονίας ἀπαραμήλικου συνθέονται αἱ γαρίεσταται ἀπεγράψεις, αἱ εὐχίσθητοι ἀνακλάσεις, αἱ ἀερώδεις καὶ ἐναλλάσσουσαι στιλθηδόνες. Ἐν τῇ φύσει δὲν ὑπάρχει ἔτερον ὃν μᾶλλον ὑπερηφάνως ἐνδεδυμένον τοῦ τέρατος τούτου.

Ἡ ἔξωτερικὴ αὐτοῦ περιβολὴ ὄμοιάει πρὸς τὴν πλήρη λίθων μηλωτὴν τῶν Ἀσσυρίων μοναρχῶν, πρὸς τὸν ἀδαμαντοποίητον μανδύαν τοῦ Σαρδαναπάλου, ή πλωμένον ἐντὸς τῶν ἀρωματικῶν χρήστων τοῦ Νέου Κόσμου.

Ἄλλὰ μόνον τὸ ἔνδυμα ἔχει ὥραῖον ὁ φύις οὗτος. Ἀπὸ τοῦ στόματος ἔξερεύεται σίαλον καὶ ἀφρούς. Οὐδὲν εἶναι αὐτοῦ ἀγριώτερον, ἀποτροπαιότερον, φρικτότερον καὶ μᾶλλον βρελυκτόν. Ἡ παρὰ φύσιν ἀσχημία προξενεῖ ἀποτροπιασμὸν καὶ συγγρόνως ἔλκει. Αὕτη ἐνῷ ἐμποιεῖ τρόμον συγγρόνως προσεκάνει. Θέλει νὰ τὴν ἀποφύγῃ τις, ἀλλὰ μένει θέλει ν' ἀντισταθῇ, ἀπονήσκει. Εἶναι μαγνητισμὸς τοῦ τρόμου.

Ἐξαιρουμένων τῶν λαμπρῶν φοιλίδων τῶν ἀνεγειρομένων ἐν ὅργῃ ὡς ξίφη μετὰ φοιεροῦ θωρύβου, ἡ θέα τοῦ τέρατος εἶναι ἀποτρόπαιος.

Αἱ ἀργυραῖ καὶ γρυσσαῖ αὐτοῦ σπεῖραι ἀποτελοῦσι βρόγους ἵκανον νὰ καταπνίξωσι καὶ ταῦρον· ἡ γλῶσσα τοῦ εἶναι φλόξ, ὁ ὀδούς του ἀγκιστρόν, τὸ ἄνοιγμα τοῦ στόματος ἀδυσσεός, τὸ σίαλόν του ἡεῦμα, ὁ ὀφθαλμός του πῦρ, τὸ βλέμμα του μαγνήτης, τὸ δηκυμά του θάνατος.

Οἱ Κονακοῦσι ἀρέσκεται εἰς τὸ χόσμα καὶ τὴν γυμναστικήν. Εξηπλωμένος ἐπὶ τῇ ἀρωματώδους γήλητῃ, ἀναπτύσσων μεθ' ἡδονῆς ὡς πελώριον περιλαμπίμον τὴν ἐκ τοπαξίου καὶ σμαράγδου περιβολὴν του, μὲ τὸ στόμα ἡμικινούτον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικινείστους, ἀρέσκεται ἀκροσώμενος τὴν μελωδικὴν φωνὴν πτηγοῦ τινος, ἡ παρακολούθων τὰ ἀλματὰ σκιούρου ἐπὶ τῇ κορυφῇ τῶν φοινίκων. Ηλήνη τῶν θυμάτων, ὡς οἱ Ψωμαῖοι Καίσαρες, θέλει ἀθηνῆτας καὶ μουσικούς, ὡς ἀλλοιούς δὲ Καλγούλας, ἢ Νέρων μετ' ὅλην τὴν βλακώδη ἀναισθησίαν του προσεκάνει καὶ κατατρώγει τοὺς διασκεδάστας αὐτὸν ἐπὶ μικρὸν καλλιτέχνας.

Ἡ φύσις φαίνεται, ἐνδιαφερομένη περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, ἔδωκεν εἰς τὰ θηρία διάσφορα χαρακτηριστικά, δι' ὃν προσαγγελλομένη ἡ παρουσία αὐτῶν σώζει τὸν ἀνθρωπόν· σύτως δὲ λέων προτοῦ ἐπιπέση εἰς ἀνθρωπίνους κατοικίας καταγγέλλει έκυτὸν διὰ τριῶν βρυχηθμῶν, τριῶν ἀληθῶν βροντῶν. Φρικώδης τις ὥρυγμὸς ἀγρέλλει τὴν παρουσίαν τῆς τίγρεως. Ὁ κροκοδειλὸς διὰ νὰ προσελκύσῃ τὸ θυμάτου θρησκεῖ ὡς νήπιον ἐντὸς τῶν καλαμώνων τῶν ποταμῶν. Προτοῦ προσβάλῃ τὸν ἀντίπαλόν του, δὲ κροταλίκας ταράσσει τὰς φοιλίδες του καὶ κρούει σύτω τὸν κώδωνα τοῦ θανάτου. Ἐρπετόν τι, δὲ Φόρσα, κατὰ τοῦ δήγυματος τοῦ διπούου ἡ ἐπιστήμη δὲν εὑρεῖ ἔτι φάρμακον, κηρύττει τὴν παρουσίαν του διὰ φρικωδῶν λυγμῶν.

Καὶ δὲ Κονακοῦσι ἐπίστης προσειδοποιεῖ τὸν ἀνθρωπὸν περὶ τῆς κινδυνώδους παρουσίας του. "Ερπων ἐπὶ τῆς γλότης ἀφίνει ἀνυπόφερτον δύσην μύσχου. Ἡ δυσάρεστος αὐτὴ δύση εἶναι ἡ εἰδῆσης τῆς φύσεως πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν λέγουσα αὐτῷ: «Ἀπομακρύνθητι ἀπὸ τῆς δηλητηριώδους ταύτης ἀπικαρπίας ἢν θέλῃς νὰ ζήσῃς» διέβι τὸ πλῆρη τοῦ Κονακοῦσι ἀποθηκεύει".

Ο πελώριος οὗτος ὅφις, δὲ φοιερὸς τοῖς πᾶσι, ἔχει ἀντίπαλον φρικώδη κατορθούοντα νὰ καταβάλῃ τὴν τεῖσχύν καὶ λύσσαν αὐτοῦ. Οὗτος εἶναι μικρὸν ἔντομον, δὲ μύρμηξ τῆς Βραστίλιας. Εἰς μύρμηξ βεβαίως εἶναι μηδέν, ἀλλὰ πέντε, ἔξι διεπεικατεμμύρια μυρμήκων, δὲν εἶναι μόνον ἐπικίνδυνα, ἀλλὰ ικανὰ νὰ νικήσωσι, νὰ θανατώσωσιν. "Επὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἐρπετοῦ, ὀλος δὲ σόμος τῶν μυρμήκων ἔξεγείρεται καὶ βαδίζει πρὸς ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀναρριγώμενος ἐπὶ τοῦ ληθαργούοντος τέρατος. Ἐν ῥιπῇ ὄφολυμος, δὲ Κονακοῦσι καὶ ἡ ὥραία αὐτοῦ περιεισθῇ ἔξαρφνίζονται ὑπὸ τὴν βομβούσαν μάζαν τῶν μυρμήκων, ὁ φύις καθίσταται αἰχμάλωτος τῶν μυρμήκων. Πρὸς τὸ πλέον αἱ γρυσσαὶ αὐτοῦ σπεῖραι, ἡ πύρινος γλῶσσα, δὲ ἀδαμαντοποίητος ὅπλισμός, διὰ φοιεροῦ δέδοντες; Τίς τύραννος δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὄρμην ὀλοκλήρου λαοῦ; Πάραυτα δὲ γιγάντειος ὅφις ἀνατέμνεται καὶ ἐκ τῆς φρικώδους μάζης του δὲν παραμένει πλέον ἢ δὲ σκελετός. Ὁ γίγας εὗρε τὸν ἀγώτερόν του — ἐν ἔντομον.

N. X. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

"Χάρτης τῆς νήσου Τήνου συνταχθεὶς κατὰ τὸν Ἀγγλικὸν οὐδρογραφικὸν γέρατην ἐν κλίμακι τηγάνημένη, ὑπὸ τῶν πυγιούγων ἀργυτεκτόνων Γ. I. Εύγενείου, II. N. I. Μοσχονῆ, N. Δ. Κλάψη, M. I. Εύγενείου, II. Μαρκουτίζου. Τὰ ὑψοῖ τῶν ὄρεων ὡς καὶ αἱ βυθομετρήσεις τοῦ λιμένος ἐλήφθησαν εἰς Γαλ. μ. αἱ δὲ τῆς περιμέτρου εἰς Ἀγγλικά. Ἐν Τήνῳ 1892. 0,52×0,69."

"Ο ἄρτι ἐκδοθεὶς ὑπὸ τὸν ἀγωτέρω τίτλον τοπογραφικὸς γέρατης τῆς Τήνου συνετάχθη ἐξ αὐτοψίας καὶ ἐπιτοποιεῖς ἐπίσης ἐρεύνης. Ἀπλὴ ἐπιθεώρησις αὐτοῦ καὶ πρόγειρος μελέτη μαρτυρεῖ ὅτι οἱ φίλοπονήσαντες αὐτὸν εἰργάζονται ἐπιμελῶς καὶ μετὰ προθυμίας, ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν διαγραφὴν τοῦ ἀναγλύφου τῆς νήσου καὶ τὴν ἐνοματογραφίαν καταφίλεται δὲ ἐκ τῆς ὅλης ἐργασίας ὁ ζητός καὶ οἱ κόποι, οὓς κατέβαλον, οἵτινες εἶνε πάντοτε παρακολούθημα τῶν τοιεύτου εἰδους ἐργασιῶν.

"Τὰ ὄντα κατὰ τὰ γεωγραφικὰ χωρίων, ὄρεων, ὄγκων, τοποθεσιῶν ἀλλαγῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ἐγράφησαν. ὡς